

LIDSKÁ MOTIVACE: NAUČENÉ POTŘEBY

BKSC041 Sociologie

BVSC021p Sociologie a sociální psychologie

Mgr. Tatiana Malatincová, Ph.D.

Ústav psychologie a psychosomatiky LF MU

PROČ DĚLÁM TO, CO DĚLÁM?

- Pavel má v úmyslu jít po práci do posilovny, jelikož by se rád „někam posunul“, avšak domů se vrátí unavený a zbytek dne raději stráví svou oblíbenou aktivitou – hraním online videohry.
- Matějovi se někdy nelíbí, co kluci z party dělají, nikdy ale nic neřekne a snaží se udržovat v partě dobrou náladu. Jeho rodiče nic netuší – Matěj je vždycky hodný a dělá svým chováním rodičům radost.
- Karel nesnáší, když mu otec něco říká, a pořád hledá způsoby, jak se vyhnout jeho nařízením i doporučením, ačkoli ví, že mu hrozí trest.

VELKÁ ČÁST LIDSKÉ MOTIVACE JE NAUČENA V PROCESU SOCIALIZACE.

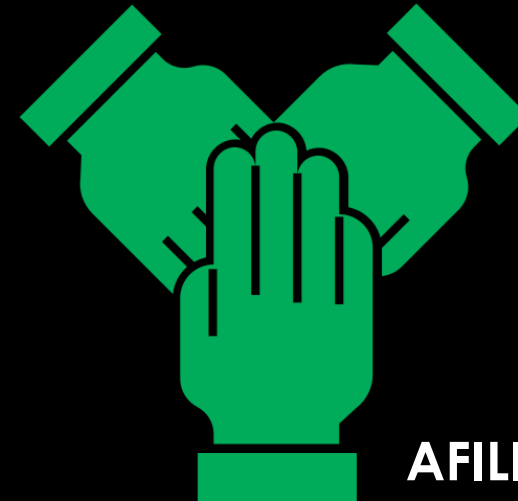
„Velká trojka“ sociálních motivů:

VÝKON

MOC

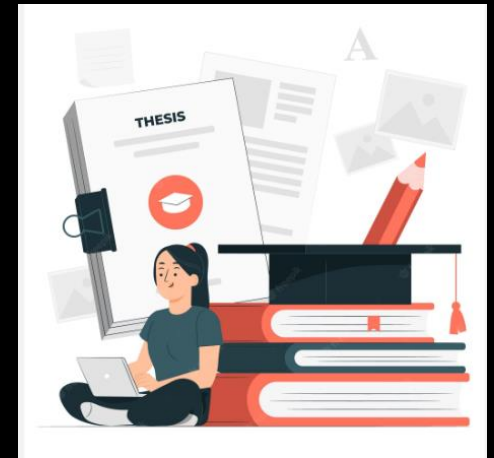
AFILIACE

VELKÁ ČÁST LIDSKÉ MOTIVACE JE NAUČENA V PROCESU SOCIALIZACE.

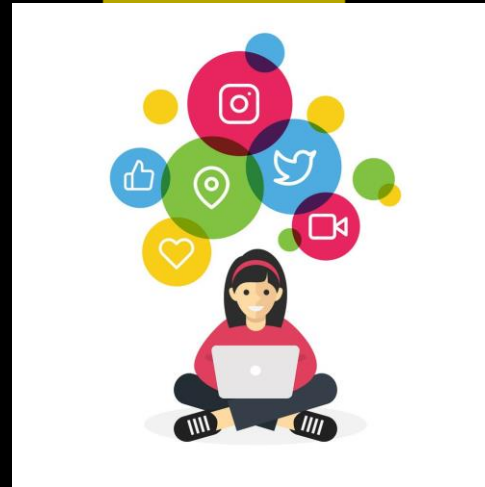
„Velká trojka“ sociálních motivů:

VÝKON

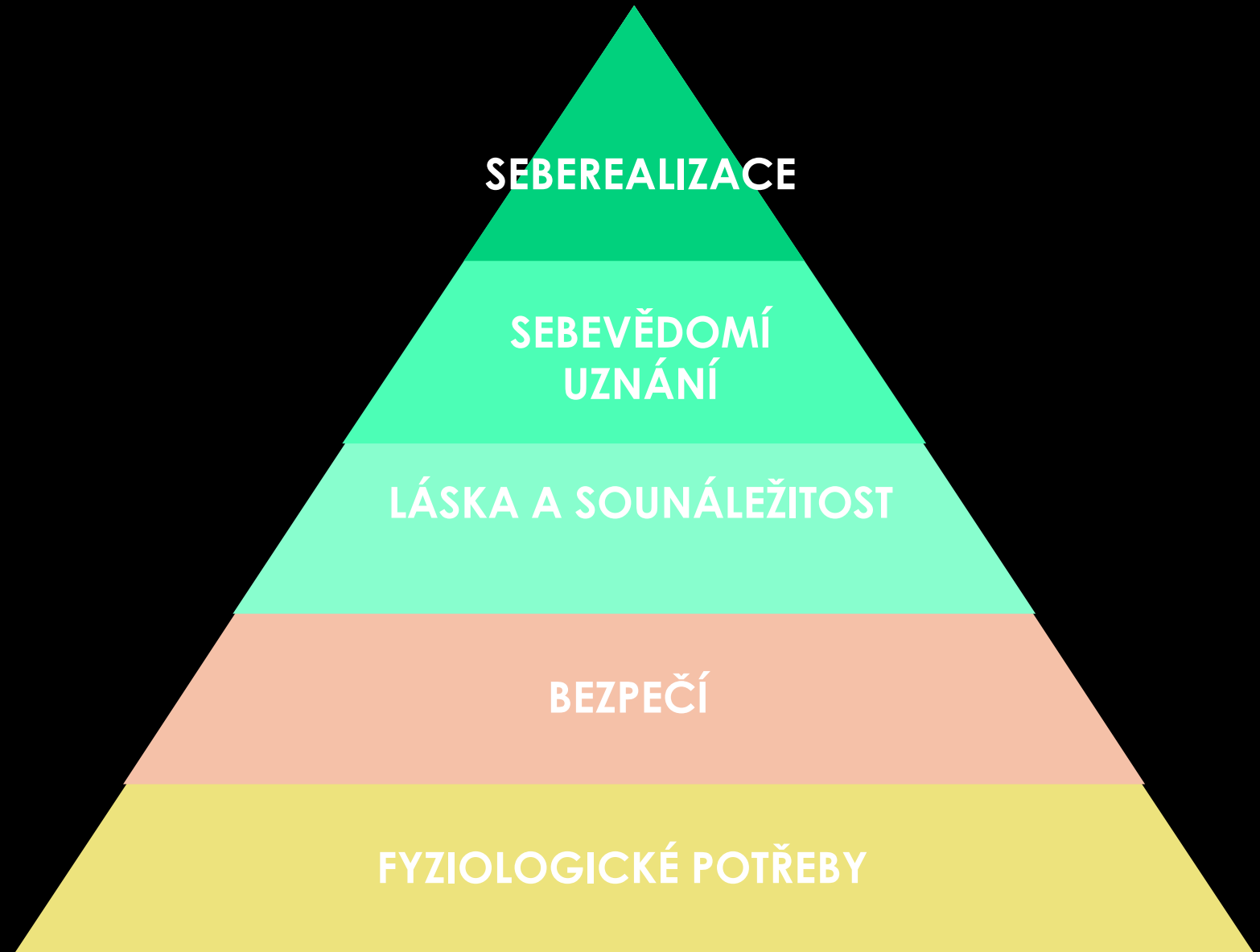

MOC

AFILIACE

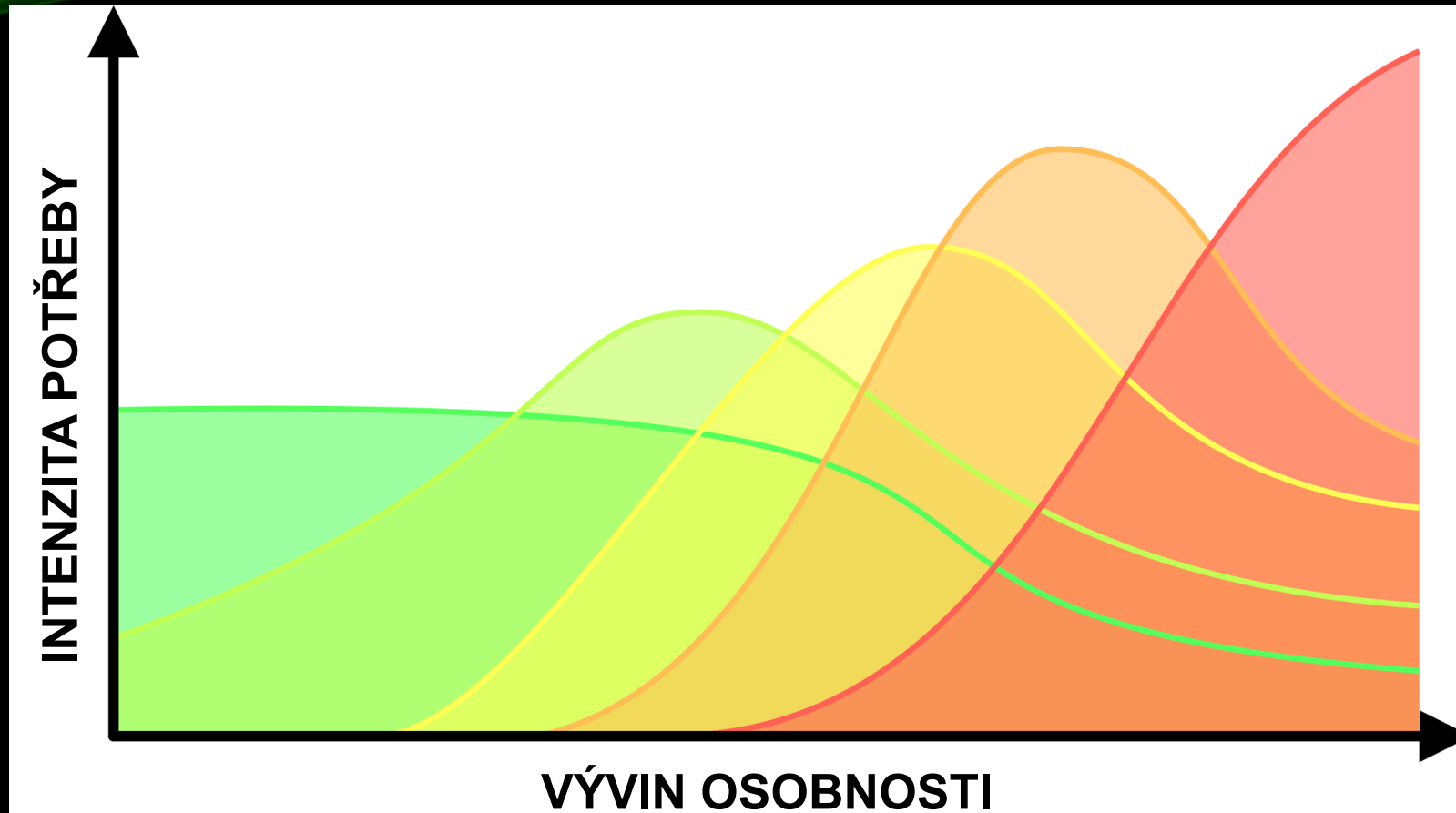
HIERARCHIE POTŘEB (A. MASLOW)

**JAKÝM ZPŮSOBEM SE VYVÍJÍ
„VYŠŠÍ POTŘEBY“? CO TO JE?**

A. MASLOW – DYNAMICKÁ HIERARCHIE POTŘEB

 Fyziologické

 Bezpečí

 Blízkost

 Uznání

 Seberealizace

VÍM, CO MĚ MOTIVUJE?

1. While taking an important exam, I perspire a great deal.	T	F
2. I get to feel very panicky when I have to take a surprise exam.	T	F
3. During tests, I find myself thinking of the consequences of failing.	T	F
4. After important tests, I am frequently so tense that my stomach gets upset.	T	F
5. While taking an important exam, I find myself thinking of how much brighter the other students are than I am.	T	F
6. I freeze up on things like intelligence tests and finals.	T	F
7. If I were to take an intelligence test, I would worry a great deal before taking it.	T	F
8. During course examinations, I find myself thinking of things unrelated to the course material.	T	F
9. During course examinations, I frequently get so nervous that I forget facts that I really know.	T	F
10. If I knew I was going to take an intelligence test, I would feel confident and relaxed beforehand.	T	F
11. I usually get depressed after taking a test.	T	F
12. I have an uneasy, upset feeling before taking a final/test.	T	F
13. When taking a test, I find my emotional feelings do not interfere with my performance.	T	F
14. Getting a good grade on one test doesn't seem to increase confidence on the second test.	T	F
15. After taking a test, I always feel I have done better than I did.	T	F
16. I sometimes feel my heart beating very fast during important tests.	T	F

VÍM, CO MĚ MOTIVUJE?

1. While taking an important exam, I perspire a great deal.	T	F
2. I get to feel very panicky when I have to take a surprise exam.	T	F
3. During tests, I find myself thinking of the consequences of failing.	T	F
4. After important tests, I am frequently so tense that my stomach gets upset.	T	F
5. While taking an important exam, I find myself thinking of how much brighter the other students are than I am.	T	F
6. I freeze up on things like intelligence tests and finals.	T	F
7. If I were to take an intelligence test, I would worry a great deal before taking it.	T	F
8. During course examinations, I find myself thinking of things unrelated to the course material.	T	F
9. During course examinations, I frequently get so nervous that I forget facts that I really know.	T	F
10. If I knew I was going to take an intelligence test, I would feel confident and relaxed beforehand.	T	F
11. I usually get depressed after taking a test.	T	F
12. I have an		
13. When tak
with my p		
14. Getting a
confidenc		
15. After taki		
16. I sometin		

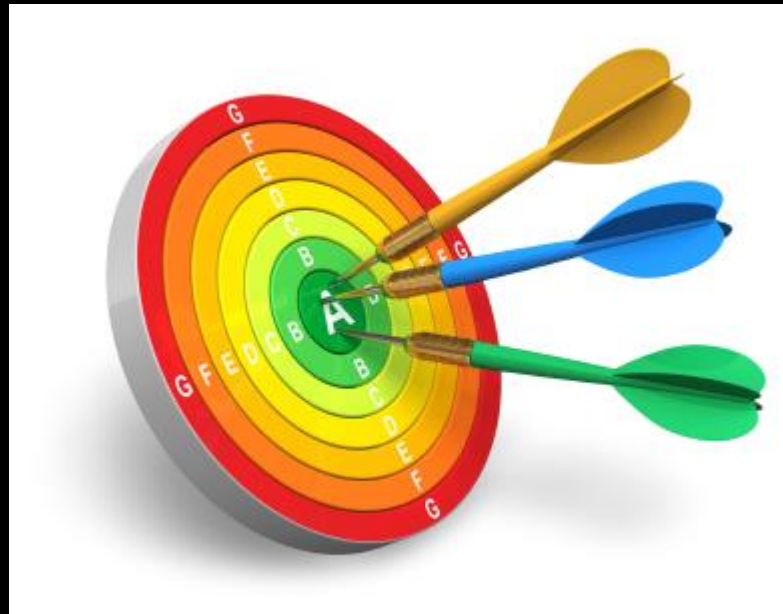
(Podle D. McClellenda)

- **Implicitní motivy** – vyvíjí se v preverbálním období; ovlivňují **intenzitu** chování a výkon
- **Explicitní (sebe-atribuované) motivy** – vyvíjí se během socializace v dětství a později; závislé na sebeuvědomění; ovlivňují **volbu cílů**

JAK POMOCI MOTIVOVAT PACIENTA...

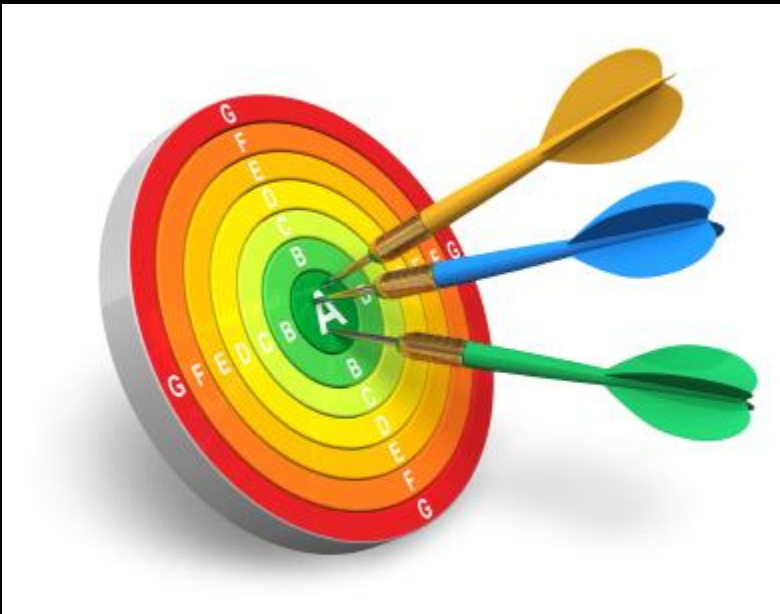
- ...se silným motivem afiliace?
- ...se silným motivem moci?
- ...se silným motivem výkonu?

MOTIVACE K VÝKONU NENÍ POUZE JEDNA...

KRITÉRIA ÚSPĚCHU

Podle čeho vím, jestli podávám dobrý nebo špatný výkon?

Která kritéria je nejlepší používat?

- **Objektivní kritérium** (Byl problém vyřešen? Byla dosažena stanovená úroveň?) – vázané na praktický přístup k problému
- **Individuální kritérium** (Zlepšuji se?) – vázané na rozvoj
- **Normativní (sociální) kritérium** (Jsem lepší nebo horší než ostatní?) – často vázané na křehké sebehodnocení

PERFORMANCE VS. MASTERY

- Sociální kritéria
- Cílem je ochránit nebo si zlepšit sebehodnocení
- Nejdůležitější je ukázat, že jsem lepší než ostatní, nebo zabránit tomu, abych ukázal, že jsem horší
- Objektivní a individuální kritéria
- Cílem je rozvíjet kompetence
- Nejdůležitější je dělat pokrok v učení a/nebo nestagnovat

DŮSLEDKY V PRAXI...?

„UKAŽ TO NEJLEPŠÍ ZE SEBE“ VS.
„NEPROJEVUJ SLABOSTI A CHYBY“

ORIENTACE
NA ÚSPĚCH
VS.
NEÚSPĚCH

DĚKUJI ZA POZORNOST!

